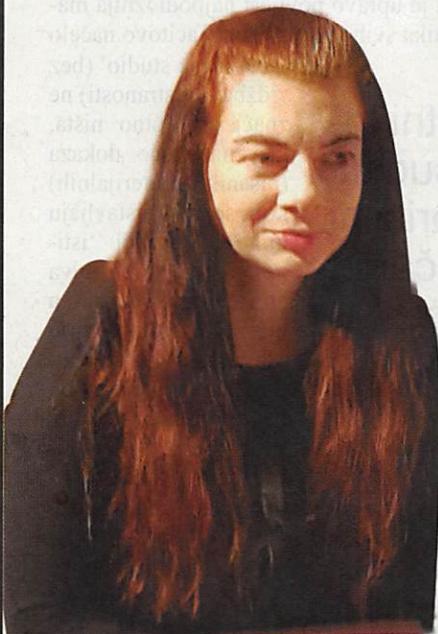
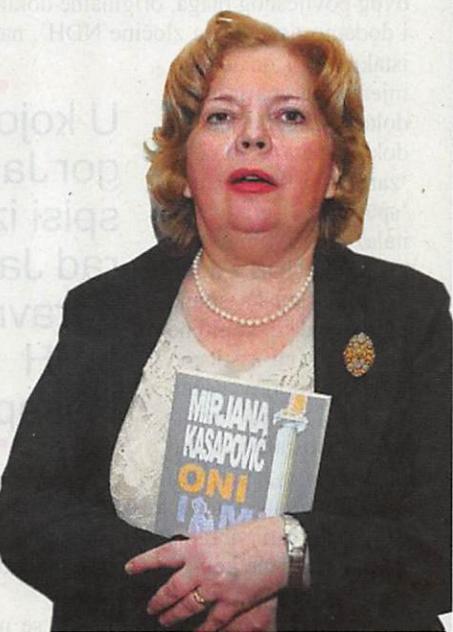

DRAG MI JE PLATON, ALI MI JE DRAŽA ISTINA!

OTVORENO PISMO MIRJANI KASAPOVIĆ

ZAŠTO REŽITE NA ME, PARTIJSKA PROFESORICE KASAPOVIĆ?

U opisu moga posla je da budem revizionist, u opisu vašega je da branite antifašističke laži!

Od autorice o SKOJ-u i Partiji postali ste stručnjakinja za genocid u NDH i premda niste povjesničarka, sa zagrebačkoga sveučilišta koje nije ni među 600 u svijetu, dijelite lekcije meni povjesničarki na sveučilištu Warwick, 47. u svijetu!

**Piše: BLANKA MATKOVIĆ,
predsjednica Hrvatske družbe
povjesničara 'Dr. Rudolf Horvat'**

Nedavno je pozornost javnosti privukla vijest koju su objavile beogradske *Večernje novosti*. 'Hrvatska želi po svaku cijenu iz Srbije izvući dokumentaciju o zlodjelima ustaša i NDH tijekom Drugog svjetskog rata', dozajemo tako iz srpskih medija, a 'riječ je o ključnim dokumentima o ustaškim logorima i zločinima koje su činili pripadnici ustaških postrojbi, te o diplomatskoj aktivnosti tadašnjeg Zagreba, funkcioniranju policije, domobrana, državnih institucija i lokalnih samouprava'. 'Hrvatska već dulje vrijeme posredstvom Povjerenstva za sukcesiju pokušava doći do ovog povijesnog blaga, originalne dokumentacije koja dokazuje i dodatno osvjetjava zločine NDH', navodi dalje ista tiskovina istaknuvši i da je 'namjera Zagreba jasna' - dolaskom u posjed tih dokumenata i filmova 'zarobiti istinu'. Među 'spornim' gradivom, nalaze se i filmovi iz razdoblja NDH u svezi s kojima srpska strana poručuje da ih vratiti neće 'jer su oni zaštićeno kulturno dobro važno za Srbe i Srbiju', uz pitanje: 'Uostalom, zašto bi filmovi o Jasenovcu bili više hrvatski nego srpski?' Argument da ono što je važno za Srbe treba biti pohranjeno u Beogradu, valjan je otprilike koliko onaj o svakome komadiću zemlje na koji je kročila srpska nogu kao - srpskome.

No najvažniji dio teksta odnosi se na 'zarobljavanje istine', a upravo je istina ona koja se već gotovo osam desetljeća pokušava oslobođiti okova komunističke represije i četničke propagande. Veliki dio te istine povezan je upravo s razdobljem Drugoga svjetskog rata i neposrednoga poraća, uključujući logor Jasenovac o kojemu članovi naše udruge i njihovi suradnici redovito pišu. Koliko je vjerodostojna srpska 'istina', pokazuje slučaj 4-godišnje djevojčice Darinke Matković koja je u veljači 1944. teško ranjena u kući svojih roditelja nedaleko Vrgorca i to u trenutku kada su njezinu rodnu kuću spaljivali Nijemci, a jedan je njemački vojnik zbog nespretnoga rukovanja oružjem ispalio metak u nesretnu i tada već teško bolesnu djevojčicu koja je ležala u krevetu. Darinka Matković iz zapaljene je kuće na rukama iznijela njezina majka Matija koja ju je odnijela u nekoliko kilometara udaljeni Vrgorac gdje joj je rečeno da liječnika ondje nema i da treba ići u Ljubuški. Matija Matković, rođena Židić, hodala je s polumrtvom djevojčicom u naručju satima, no unatoč njezinim naporima, kćerka joj je izdahnula na rukama u Humcu nedaleko Ljubuškoga gdje joj je majka vlastitim rukama iskopala grob. Darinka Matković nalazi se na popisu navodnih jasenovačkih žrtava prosrpskog instituta Jasenovac Research Institute u New Yorku.

U kojoj je državi postojao poslijeratni logor Jasenovac, odnosno, kako ga sudski spisi iz 1946. nazivaju, Zavod za prisilni rad Jasenovac? U NDH? Povjesničar bi naravno znao da je zadnje postojanje NDH zabilježeno u svibnju 1945., no Kasapovićka nije povjesničarka

O vjerodostojnosti antifašističke 'istine' svjedoči slučaj Stanka Nicka, sveučilišnoga profesora i diplomata, koji je u stvarnosti umro 2010., a u fatamorgani JUSP Jasenovac dogodilo se to ipak 1941. i to baš u Jasenovcu, o čemu su pisali Nikola Banić i M. Koić. Ovakvih je slučajeva na tisuće pa stoga ne može biti riječ o slučajnosti, pogreški ili nemaru. Riječ je o (zlo)namjeri, smišljenome planu kojim se imenima tisuća ljudi koji zasluzuju istinu o svome životu i smrti manipulira u političko-propagandne svrhe u medijima, političkom životu, ali i u znanosti.

(Zlo)namjera u znanosti zasigurno je najžalosnija kategorija ovakve manipulacije jer ako postoji područje ljudskoga djelovanja u kojemu su upravo razum i logika alfa i omega svega, to je upravo znanost. Ovo je naročito važno u povijesti koja se opisuje kao 'učiteljica života' jer, ako ne poznajemo svoju prošlost, ne možemo razumjeti svoju sadašnjost, a samim tim niti graditi drukčiju budućnost. Stoga je upravo povijest najpodložnija manipulacijama (zlo)namjernika svih vrsta kojima Tacitovo načelo 'sine ira et studio' (bez srdžbe i pristranosti) ne znači apsolutno ništa, kao ni tisuće dokaza (pisanih i materijalnih) koji se suprotstavljaju njihovo inačici 'istine'. Istina tako biva doista zarobljena, a njezinom oslobođanju (zlo)namjernici se odupiru svim načinima, od novih mitova do diskvalifikacije 'protivnika', 'baba roga', revi-

zionista, odnosno svih onih koji na bilo koji način potpomažu oslobođanje istine.

Znameniti američki povjesničar James M. McPherson, inače profesor emeritus na Sveučilištu Princeton, dobitnik Pulitzerove nagrade 1989. godine te član uredništva Britanske enciklopedije, istaknuo je sljedeće: 'Revizionizam je životna snaga povijesne znanosti. Povijest je kontinuirani dijalog između sadašnjosti i prošlosti. Interpretacije prošlosti podliježu promjenama u skladu s novim dokazima... Beskrajna potraga povjesničara za razumijevanjem prošlosti, odnosno revizionizam, jest ono što povijest čini vitalnom i svrhotivom. Bez povjesničara revizionista koji se bave istraživanjem novih izvora i postavljaju nova pitanja, ostali bismo zatočeni u zamkama stereotipa.' Štoviše, na najuglednijim svjetskim sveučilištima revizija znanosti je, uz teze kojima se dokazuju neke nove teorije, ključni dio svakoga istraživačkog procesa, uključujući i uspješno obranjene doktorske disertacije iz svih znanstvenih disciplina.

Revizija je dužnost

U listopadu 2015. započela sam doktorski studij na Odsjeku za političke znanosti i međunarodne studije na Sveučilištu Warwick. U drugome tjednu te akademске godine održan je prvi seminar s novim doktorandima. Profesor Ben Clift podijelio nam je radne materijale u kojima je bilo navedeno što se točno očekuje od svakoga doktorskog kandidata za obranu jednog poglavlja

dizertacije na prvoj godini studija. Naš prvi zadatak toga dana bio je identificirati u koju kategoriju istraživanja ulazi naš projekt: postavljanje nove teze, revizija postojećih teza i spoznaja ili nešto treće. Dr. Clift tada je istaknuo težinu doktorskih projekata na tako uglednom sveučilištu i upozorio na probleme s kojima se susreću oni studenti koji prerano pokušavaju ući u vode novih teorija. Naveo je da su rijetki oni kojima podje za rukom obraniti takve dizertacije uz napomenu da je većina doktorata u zemljama engleskoga govornog područja – revizionistička. Nakon toga svaki student opširno je govorio o svojoj budućoj dizertaciji i objašnjavao na koji će način ona biti revizionistička.

Također, osnovna ideja na kojoj počiva svaki *research proposal*, odnosno prijedlog doktorskoga istraživanja prilikom prijave na ovakva sveučilišta je - *fill the gaps*. U prijevodu to znači da su studenti dužni proučiti postojeću literaturu, dakle dotadašnje spoznaje, identificirati nedostatke i probleme te se u svome istraživanju fokusirati upravo na takve 'rupe'. U praktici to znači da je svaki student dužan svojim

radom i novim dokazima upotpuniti dotadašnje znanje, odnosno izvršiti reviziju. Nije li upravo to ono o čemu je govorio James M. McPherson? Osim toga, brojni sveučilišni profesori i znanstvenici svjetskoga glasa na svojim web stranicama i stranicama institucija u kojima su zaposleni ističu da su njihovi projekti – revizionistički. Među njima je bio i profesor na istome odsjeku koji je upravo zbog svoga revizionizma ušao u uži izbor za moga drugog mentora.

Na sveučilištima medunarodnog ugleda ovo su uobičajene stvari, a svaki radni dan je - revizija. Upravo se u tome krije razlog vrlo visoke rangiranosti takvih sveučilišta. Svojim znanjem njihovi znanstvenici, dakle profesori i studenti, mijenjaju svijet u kojem žive. No upravo se u tome također krije razlog odupiranja reviziji u Hrvatskoj u kojoj su brojne one snage koji svijet u kojem živimo ne žele mijenjati. Time, kako je naveo McPherson, ostajemo 'zatočeni u zamkama stereotipa'. Bez postavljanja novih pitanja neima napretka, a napredak Hrvatskoj može željeti samo onaj koji ju jako voli. Teško je povjerovati da u tu kategoriju ulaze oni 'znanstvenici' koji slučajno ili namjerno jednu pozitivnu znanstvenu karakteristiku stavljaju u, po svemu sudeći, negativan kontekst implicirajući nešto sasvim drugo – negacionizam. Radi lakšeg razumijevanja ovih pojmljiva, pojasnit ću da se negacionizam odnosi na namjerno i znanstveno neutemeljeno negiranje pojedinih povijesnih događaja, odnosno povijesne istine. S druge strane, revizionizam je, kako sam prethodno objasnila, neodvojiv dio znanosti. Stoga je svaki kočničar revizije, utemeljene na znanstvenim dokazima, ujedno onaj koji čitavo jedno društvo teži zacementirati u proizvoljno inačici iskrivljene povijesti, najčešće izmanipuliranoj od strane političkih stranaka, ideologija ili režima, odnosno u svojoj biti negator.

Stručnjakinja za Partiju – krivo citira i laže

Osim već svenazočnoga Ive Goldsteina i nekih drugih povjesničara koji više vremena provode u medijima, nego u arhivima, jurišnicima na revizionizam, žilu kucavicu svih znanstvenih granica, pridružila se ničim izazvana profesorica Fakulteta političkih znanosti Mirjana Kasapović, koautorica 'bestselera' iz 1982. objavljenog pod naslovom 'Omladina u delegatskom sistemu' i onog drugog iz 1989. objavljenog pod naslovom 'Interesi i ideje u SKJ'. Početkom 90-ih uvažena gda Kasapović izvršila je reviziju vlastitoga znanstvenog djelovanja pa se tako iz autorice o SKOJ-u i Partiji prometnula u stručnjakinju za izborne sustave i demokraciju. Bio je to svakako veliki zaokret uzmemu li u obzir da Partija s demokracijom nema ništa zajedničko. Profesorica Kasapović objavila je 1996. knjigu pod naslovom 'Demokratska tranzicija i političke stranke', no sudeći prema njezinu posljednjem znanstvenom radu, sama bit demokratske tranzicije promaknula joj je. Tako je

Profesorica Fakulteta političkih znanosti Mirjana Kasapović zagazila u njoj slabo poznato područje povijesne znanosti o kojoj nikada nije pisala niti, koliko je poznato, istraživala. Naravno, osramotila se svojim neznanjem i zlom namjerom

gda Kasapović u članku koji je pod naslovom 'Genocid u NDH: Umanjivanje, banaliziranje i poricanje zločina', objavljenome u *Političkoj misli* u ožujku ove godine, zagazila u njoj slabo poznato područje povijesne znanosti o kojoj dotična nikada nije pisala niti, koliko je poznato, istraživala. Štoviše, već u sažetu teksta autorica se osvrće na povjesničare revizioniste koji, kako ona navodi, 'pokušavajući dekonstruirati 'jasenovački mit', (...) zapravo nastoje dekonstruirati 'mit o genocidu' u NDH, a time potpuno ili djelomice rehabilitirati NDH. Nejasno je što autorica smatra kada govorci o rehabilitaciji jer, pravno gledajući, *rehabilitacija je pravni* postupak popravljanja štete nanesene neopravданo osuđenoj ili neosnovano uhićenoj osobi. U ovoj definiciji o jednoj državi, odnosno kolektivnoj krivnji, nema ni riječi, no autorici ovo ne ću uzeti za zlo jer nije ni pravnica ni povjesničarka.

Iz nekoga, samo njoj poznatoga razloga, Kasapović nije odljela pozabaviti se mojom malenkostu, pa tako već na drugoj stranici svoga teksta navodi: 'Ambiciju da se utječe na promjenu dominantnoga znanstvenog i službenoga političkog narativa o NDH u Republici Hrvatskoj najotvoreni je izrazila Blanka Matković, predsjednica Hrvatske družbe povjesničara 'Dr. Rudolf Horvat', najavljujući 'znanstvenu revoluciju Oluja 2', koja će te narative razbiti (*Hrvatski list*, 12. siječnja 2017, str. 38-49).' Zahvaljujem uvaženoj 'profesorici' što mi je ovako javno prikačila tako veliku i odgovornu ulogu uz jednu opasku važnu za svakog znanstvenika koji funkcioniра 'bez srdžbe i pristranosti'. Štovana 'profesorica' pogrešno citira (da ne spominjem da čak i naziv tiskovine pogrešno navodi), a recenzenti ju na to nisu upozorili, iako je intervjfu na koji se poziva u cijelosti dostupan na web stranici naše udruge. Tako u tom intervjuu navodim sljedeće: 'Činjenica je da Domovinski rat u Hrvatskoj nikada doista nije završen. Oluja je bila vojna pobjeda, no ostalo je previše neriješenih pitanja da bismo mogli govoriti o stabilno-

me i trajnomete miru. Zbog toga smo našu znanstvenu ofenzivu nazvali **Oluja 2.**³ Vidi li itko osim uvažene stručnjakinje za Partiju riječ 'revolucija'? Ustvari, u čitavome poduzećem intervjuu ta riječ se spominje ravno – nula puta. Pogledajmo značenje obiju riječi onako kako se ono definira u pojedinim izvorima:

Revolucija (lat. *revolutio*, 'preokret') temeljita je promjena moći ili organizacijskih struktura koja se događa u vrlo kratkome razdoblju.

Ofenziva je opći napad, odnosno širi strategijski pothvat na bojišnici radi potiskivanja neprijatelja.

U povijesti revolucije vrlo su česti bili nasilni događaji s osnovnim ciljem pro-

mjene režima, dakle moći.

Nasilna osoba nisam, kriminalni dosje nemam, politički prevrati i politika općenito nisu moj fah, nisam članica niti jedne političke stranke niti neke neakademiske, odnosno neznanstvene organizacije, već dugi niz godina živim izvan Hrvatske i ne glasujem na izborima. Teško je očekivati da ja mogu promijeniti bilo što, pa tako i odnos političkih snaga u Hrvatskoj ili bilo kojoj drugoj zemlji, kako to implicira draga 'profesorica'. Ofenziva je neka druga priča jer moj protivnik je laž Partije i svih partija koje nam serviraju 'istine' skrojene na tajnovitim kružocima partijskih celija o kojima je nekoć 'bestselere' pisala uvažena 'profesorica'

koja sada iz prvoga reda gleda filmsku predstavu pod naslovom 'Širi strategijski poduhvat na frontu radi potiskivanja partijskih laži i manipulacija'. Koristi li se Kasapović riječju 'revolucija' namjerno ili je riječ o propustu, relativno je nebitno. Ono što jest bitno je da to jedna sveučilišna profesorica pogrešno citira osobu koju proziva u vlastitome tekstu pa se postavlja pitanje kakvom ocjenom ocjenjuje studente koji jednako postupaju na njezinim ispitima. U doba moga studiranja na Fakultetu političkih znanosti, Kasapović je slovila kao veoma stroga profesorica pa stoga začuđuje ovako velik propust takve stručnjakinje.

Osim toga, na istoj stranici svoga uratka, dotočna navodi moju malenkost u skupini autora koji navodno pišu revisionističku literaturu o genocidu u NDH. Neobična je to postavka uvezvi u obzir da se Kasapović ustvari poziva na moj znanstveni rad o poslijeratnomu logoru Jasenovac. U kojoj je državi postojao posli-

jeratni logor Jasenovac, odnosno, kako ga sudski spisi iz 1946. nazivaju, Zavod za prisilni rad Jasenovac? U NDH? Povjesničar bi naravno znao da je zadnje postojanje NDH zabilježeno u svibnju 1945., no Kasapović nije povjesničar. Promaknulo joj, doduše, nije da je Slavko Goldstein objavio pamflet kao odgovor na moj i neke druge radove, no uvaženoj 'profesorici' koja suprotno dobroj akademskoj praksi na Zapadu nije identificirala 'rupe' u vlastitim spoznajama, promaknulo je to da je Slavko Goldstein raskrinkan do kosti u opširnome odgovoru koji smo mu javno uputili Stipo Pilić i ja u travnju 2016. i nakon kojega je dotočni ostao bez teksta. Ni zuc!

Četverogodišnja Darinka Matković izdahnula je na rukama svoje majke koja je u blizini Ljubuškoga očajnički tražila lječnika. Na popisu je navodnih jasenovačkih žrtava prosrpskoga instituta Jasenovac Research Institute u New Yorku. O vjerodostojnosti antifašističke 'istine' svjedoči slučaj **Stanka Nicka, sveučilišnoga profesora i diplomata koji je u umro 2010., a u fatamorgani JUSP Jasenovac ubijen je u 1941., i to baš u Jasenovcu. Ovakvih je slučajeva na tisuće pa stoga ne može biti riječ o slučajnosti, pogreški ili nemaru**

Prezime:	Ime:	Ime oca:	Roden/a:	Općina rođenja:	Mjesto rođenja: Narodnost:
NICK	STANKO		1935	VISOKO	VISOKO ŽIDOV
		Način smrti: UBIJEN		Stradao/la: OD USTAŠA	God. smrti: 1941
		Mjesto stradanja: U LOGORU		Logor: JASENOVAC	Stratište:

Kasapović dalje ističe da je 'istraživanje genocida u političkoj znanosti dugo bilo zapostavljeno', no uskraćuje nam vlastiti odgovor na pitanje zašto je to bilo tako. Zašto su njoj, kao mladoj stručnjakinji, 80-ih godina bili važniji SKOJ i Partija od stradavanja milijuna ljudi pod raznim totalitarnim režimima, pa tako i onim jugoslavenskim? Ako je istraživanje genocida u političkoj znanosti bilo zapostavljeno, tada je jasno da odgovornost snose znanstvenici iz područja političkih znanosti, među kojima je i ona sama.

'Genocid je najkriminalniji način uklanjanja rasnih, etničkih, nacionalnih, vjerskih i ostalih razlika i podjele u društvu', navodi dalje Kasapović pozici

vajući se na druge autore, no izostavljajući navesti da je upravo Partija bila ta koja je prilično uspješno brisala 'podjele' u društvu pa je tako po kratkome postupku likvidirala na tisuće onih koji su bili malo bogatiji, malo uspješniji, malo pametniji, malo obrazovani, malo viši ili malo niži, malo hrvatski ili, jednostavno, malo pobožniji te općenito malo manje odani.

Neka Kasapović kaže je li poznavala svojega kolegu s Fakulteta Stanka Nicka

'Masovni zločini bili su predprogramirani u ustaškome pokretu, a nisu 'izmišljeni' tek nakon što se ustaška država suočila s otporom i pobunom', zaključuje Kasapović. U dalnjem dijelu svoga uratka autorica se u više navrata poziva na povjesničara Alexandra Korba, no ne i u dijelu u kojemu 'dokazuje' genocid.

Zanimljiv je to pristup uvezti u obzir činjenicu da je spomenuti povjesničar pisao upravo o 'genocidu' u NDH i to upravo u jednom njegovu radu čijim se dijelovima selektivno koristi Kasapović. Tako Korb u svome tekstu koji je pod naslovom 'Understanding Ustasha violence', objavljen u *Journal of Genocide Research* 2010. godine, ističe kako nema dokaza da je ustaški režim razradio plan uništenja svojih neistomišljenika te da su Sile Osovine igrale značajnu ulogu u oblikovanju politike režima NDH, koja je bila radikalizirana zbog njemačke nazočnosti. Osim toga, na postupke ustaškoga režima utjecali su drugi događaji, poput nasilja partizanskih i četničkih postrojba, kao i činjenica da su nezavisnost nacije ugrožavali unutarnji i vanjski čimbenici, nedostatak hrane i drugi. Stoga Korb zaključuje da 'analiza ustaškoga nasilja zahtjeva utvrđivanje jesu li pojedini slučajevi nasilja bili povezani s općom kampanjom masovnoga ubojstva ili su se dogodili iz različitih razloga'. Ne samo da uvažena 'profesorica' u potpunosti ignorira ove dijelove njegova rada nego štoviše taj rad krivo navodi u popisu literature pa tako doznajemo da je rad objavljen 2010. ustvari, prema Kasapović, objavljen 2000. Još jedan vremenski stroj poput onog kojim se Stanko Nick, inače nekadašnji profesor na Kasapovićkoj matičnoj instituciji, nakon smrti 2010. vratio u 1941. da još jednom umre u Jasenovcu? Opršta li ovakve pogreške Kasapović svojim studentima? I usput: je li Kasapović poznavala Nicka i zbog čega o manipulacijama oko njegove navodne smrti u Jasenovcu ne reče u svome tekstu niti rijeći?

Vratimo se zasad na Korba. Čemu ovo prikrivanje drugih dijelova Korbova rada? Misli li Kasapović da je Korb nekakav ustašofil koji namjerno laže s ciljem 'rehabilitacije NDH'? Nije mi se takvim činio onog listopadskog dana 2015. godine kada je sjedio na obrani moje disertacije na Odsjeku za povijest sveučilišta Warwick. Obrane na britanskim sveučilištima održavaju se pred unutrašnjim ispitivačem, dakle profesorom s matičnoga sveučilišta, i vanjskim ispitivačem, odnosno profesorom iz neke druge institucije. O Korbovu odabiru za moju obranu odlučivao je Odsjek za povijest na Warwicku. Korb je profesor suvremene europske povijesti na Sveučilištu Leicester i ravnatelj istraživačkog Centra za holokaust i genocid Stanley Burton na istome sveučilištu. Unutrašnji ispitivač bio je Dr. Daniel Branch, pročelnik Odsjeka za povijest na Warwicku, čovjek koji je doktorirao na Oxfordu i odradio postdoktorski studij na Yaleu.

Sjećam se dobro Korbova tadašnjeg uvida u obranu moje disertacije: 'Impresivno! Kolegice, ova će obrana biti samo ugodni razgovor.' Prva sekunda obrane i već se dogodilo ono što se rijetko događa na ovdašnjim sveučilištima: studentu je dano do znanja da je već prošao. Korb je nadalje istaknuo količinu arhivskih dokumenata kojima se koristim u radu, dakle onih istih dokumenata zbog kojih na moju malenkost Kasapović reži, a da dokumente uopće nije vidjela, no kako bi ih vidjela kad me čak pogrešno citira, a Korba dobrim dijelom ignorira?? Moja je obrana doista bila ugodan razgovor, a većina pitanja odnosila se na moju motivaciju da se bavim ovakvima temama, metodologiju, iskustva rada u arhivima i slično. Razgovaralo se i o Jasenovcu, komunističkim mitovima, pa čak i stradalim članovima moje vlastite obitelji čijim se imenom manipuliralo u partijske svrhe. Moj stav je bio da svaka osoba zaslužuje istinu o svome životu i smrti i da je to osnovno ljudsko pravo. Ljudska prava su upravo ono što je partija, o kojoj je pisala Kasapović, nijkala svim

svojim neistomišljenicima. Stoga je šaljivo kada se zagovarači Partije predstavljaju kao veliki borci za ljudska prava, a još je smješnije kada ni prepisati ne znaju. S obzirom na to da je Kasapović očito pročitala moj intervju koji pogrešno citira i u kojemu ja navodim da je disertacija branjena pred Korbom, poznato joj je svakako i to da nije bilo nikakva snebivanja navedenih profesora nad pitanjima koje sam ja otvoreno postavila o problemu broja jasenovačkih žrtava kao ni nad dokazima o postojanju poslijeratnoga logora Jasenovac, o čemu sam također pisala u disertaciji. Štoviše, i Korb i Branch naveli su da će mi rado napisati preporuku bude li mi trebalo, i svoje su obećanje održali. Zbog čega bi se ovi profesori snebivali kada u vlastitome radu na sveučilištima, za razliku od uvažene stručnjakinje Kasapović, podupiru reviziju i štoviše provode ju u vlastitim djelima, što se može vidjeti usporedbom Korbovih pojedinih radova i revizi-

Moj je protivnik laž Partije i svih partija koje nam serviraju 'istine' skrojene na tajnovitim kružocima partijskih ćelija o kojima ste nekoć pisali 'bestselere'

jom njegovih vlastitih razmišljanja? Možda je Kasapovićki i to promaknulo, kao što joj je 'pobjegla' godina izdanja, no meni nije moglo s obzirom na to da je i o toj temi bilo riječi na mojoj obrani.

Je li za 'znanstvenicu' Kasapović Francetić ratni zločinac?

Ako Kasapovićka selektivno koristi Korba, postavlja se pitanje radi li to isto s ostalim autorima koje citira njezin uradak. Za detaljniju raščlambu čitava njezina uratka potrebno je daleko više prostora pa ču se ovdje osvrnuti na već spomenutoga autora kojega je pogrešno citirala – sebe. Tako u bilješki 10 Kasapovićka navodi: 'Dinko Šakić, zapovjednik ustaškoga logora Jasenovac, osuden je zbog zločina u NDH na najvišu, dvadesetogodišnju zatvorsku kaznu na suđenju u Zagrebu 1999. Povjesničarka Blanka Matković tvrdi da je suđenje Šakiću bilo 'suđenje svima nama', te dodaje: 'Šakić nije htio tražiti pomilovanje. Priznanje krivice koje nema bila bi za njega izdaja prisege koju je kao časnik Ustaške obrane dao'. Za Juru Francetića, vođu zloglasne ustaške jedinice Crna legija, tvrdi da je 'čist kao suza' (*Hrvatski list*, 12. siječnja 2017, str. 39, 40). Sada pogledajmo rečenicu iz mog intervjua za Hrvatski tjednik: 'S obzirom na to da protiv Francetića nikada nije pokrenut nikakav sudski postupak, nikada nije osuđen ni za kakve ratne zločine te sve ono što nam je o navodnim zločinima servirano dolazi iz partijske kuhinje, u demokratskom društvu Francetić je čist kao suza i stoga u našem tekstu nije bilo ničega sporno.' Misli li Mirjana da u demokratskom društvu, o kojemu piše zadnjih 20 i nešto godina, prolazi pravilo Partije, o kojoj je pisala nekoć, 'kadija te tuži, kadija ti sudi?' Je li Mirjana, vrsna sveučilišna profesorica, koja pogrešno

citira ljudi koje napada u svojim 'znanstvenim radovima' ikada čula da je svaki čovjek nedužan dok mu se ne dokaže suprotno? Je li ikada čula za postojanje pravomoćne sudske presude? Što bi ona učinila kad bi ju ljudi javno počeli nazivati ratnim zločincem iako protiv nje nikada nije pokrenut sudska postupak niti postoji pravomoćna osuda? Otrčala odvjetniku i tužila za klevetu? Mislim da nakon ovakva fijaska ne bi to smjela učiniti.

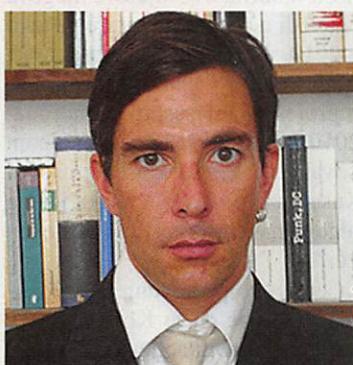
No ova moja izjava nije jedina koju Kasapovićka selektivno i djelomično koristi, izbjegavajući ostatak moje izjave, pa čak i sam kontekst. Kako sam već navela, na drugoj stranici svoga rada draga 'profesorica' pogrešno citira moju izjavu o 'znanstvenoj ofenzivi Oluja 2', a u bilješki 15 opet se 'majčinski' posvećuje meni pa piše: 'Što biste odgovorili kratko na pitanje što je to Jasenovac danas Hrvatskoj?', upitao je novinar Ivica Marijačić svoju sugovornicu Blanku Matković u velikome 'ekskluzivnom intervjuu', a Matković je odgovorila: 'Odgovorila bih jednom riječu: "zapišavanje" ... Jasenovac je... teret koji mi sami teglimo na ledima umjesto da ga odbacimo, sjednemo, odmorimo se i pospremimo ondje gdje pripada' (*Hrvatski list*, 12. siječnja 2017., str. 38.).

Tragedija ove Kasapovićke bilješke krije se u djjema činjenicama. Bilješka se navodi uz rečenicu u tekstu koja glasi: 'Revizionistički narativ o Jasenovcu ima dvije bitne dimenzije. Prvu čini tvrdnja da u Jasenovcu 1941.-1945. nije postojao nikakav koncentracijski logor, a kamoli logor smrti, nego da je posrijedi bio 'radni i sabirni logor', kako su ga ustaške vlasti točno nazvale i kako ga treba ubuduće nazivati. Štoviše, sve se više izbjegava uporaba izraza 'logor' te se govori o 'sabirnom centru' i 'sabiralištu', kako bi se Jasenovac izvukao iz logorske terminologije i povijesti.' Naravno, čovjek bi pomislio da se ovaj tekst odnosi na mene s obzirom na to da se u bilješki Kasapovićka poziva upravo na moju malenkost. No nije tako jer ako se pogleda čitav intervju koji Kasapovićka citira, upečatljivo je da ja nigdje nisam definirala logor Jasenovac i to izbjegavam činiti iz razloga koje smatram opravdanima. Štoviše, riječ 'sabiralište' uopće ne rabim u svome rječniku, a jedino spominjanje riječi 'sabirni' u čitavom intervjuu je ono u pitanju g. Ivice Marijačića. No Kasapovićki to ne smeta. Pa tko je ona da ne smije netočno

citirati ili barem implicirati nešto što istina nije? I tko sam ja da njezinu 'istinu' preispitujem ili revidiram?

Što sam netočno rekla o Jasenovcu?

Osim toga, Kasapovićka u potpunosti ignorira kompletan odgovor na postavljeno pitanje i kontekst u kojem je moj odgovor izrečen. Pa pogledajmo i to: 'Odgovorila bih jednom riječu: "zapišavanje". Mačka obilazi oko vruće kaše i označava teren. Činjenica je da **Domovinski rat u Hrvatskoj nikada doista nije završen**. Oluja je bila vojna pobjeda, no ostalo je previše neriješenih pitanja da bismo mogli govoriti o stabilnom i trajnom miru. Zbog toga smo našu znanstvenu ofenzivu nazvali **Oluja 2**. Došlo je vrijeme da se neke stvari stave na svoje mjesto. Znameniti britanski znanstvenik **John Brewer** istaknuo je da u situacijama kada sukobi niskoga intenziteta traju veoma dugo, ljudi su skloni priлагodbi na takve uvjete života i jednostavno se naviknu na život obilježen sukobom. Posljedica toga je ta da mir postane nepoznat pojam, ontološki stran naročito za one koji su u sukobu najviše stradali. Izraelski znanstvenik **Daniel Bar-Tal** opisao je taj fenomen kao 'središnjosti' koja podrazumijeva da članovi društva jednostavno žive djelomično 'normaliziran' život u kojem su sukob i dalje postoji, ali članovi društva ne shvaćaju njegove dalekosežne posljedice niti shvaćaju da postoji drugičiji način života. Tačna situacija pridonosi produžavanju sukoba i to zato što „sudionici“ ne osjećaju potrebu da ga okončaju. Nezaliječene društvene rane postaju dio naše psihe i prenose se na nove generacije

Kasapović se poziva na povjesničara Alexandra Korba, ali ga krivo i selektivno citira. Upravo je Korb napisao kako nema dokaza da je ustaški režim razradio plan uništenja svojih neistomišljenika, suprotno od onoga što ona piše. Zna li ona da je dr. Korb sjedio 2015. na obrani moje disertacije. Za moju količinu arhivskih dokumenata kojima sam se koristila, rekao je 'Impresivno', dakle za iste one dokumente zbog kojih na moju malenkost Kasapović reži, a da te iste dokumente nije ni vidjela

što kasnije veoma često vođi novim sukobima. Štoviše, sama ideja mira izaziva ono što je američki znanstvenik **John Paul Ledearch** opisao kao „dvojbu identiteta“ jer promjene koje sukob i postkonfliktno razdoblje donese neminovno traže određene psihološke promjene i odbacivanje nekih starih ideja i obrazaca ponašanja. Ono što se nama dogodilo je to da je **sukob niskoga intenziteta na različite načine nastavljen između Drugoga svjetskog rata i Domovinskog rata, a nastavlja se i danas jer se sve njegove posljedice ne mogu riješiti vojnom pobjedom**. Nitko među nama nije doživio razdoblje trajnoga i stabilnoga

mira i naviknuli smo se na ovakvu situaciju. Sukob je sve što pozajemo. No umjesto da ga okončamo, a do toga može doći samo društvenim promjenama na svim razinama, nas se u tome sukobu namjerno drži i to ponajviše kroz Jasenovac jer upravo taj logor predstavlja sve ‘zločinačko’ u nama, a to ‘zločinačko’ je i ideja same naše države i našega postojanja. Do promjena na društvenoj razini ne može doći bez promjena u našem mentalnom sklopu. Mi moramo donijeti svjesnu odluku da se nemamo čega sramiti, da ne prihvaćamo dogme nametnute od 1945. nавамо, da odbacujemo povijest koju je ispisala partija, a samim tim i bilo kakve insinuacije o bilo kojoj hrvatskoj državi koja je u povijesti postojala, da nam nitko ne će govoriti što mi jesmo ili nismo i da je ovo naša država, a ne onih koji nam razmišljaju iz propaloga sustava uporno nameću. Jasenovac je, dakle, teret koji mi sami teglimo na ledima umjesto da ga odbacimo, sjednemo, odmorimo se i pospremimo ondje gdje pripada.’ (Hrvatski tjednik, 12.1.2017.) Dakle u mome odgovoru na postavljeno pitanje osvrćem se na društvene promjene koje se u Hrvatskoj, unatoč završetku ratnog sukoba, još uvijek nisu dogodile, a Jasenovac povezujem s Domovinskim ratom djelovanjem komunističke i četničke propagande. Ne ću nagadati zbog čega Kasapović u potpunosti izostavlja dio o Domovinskom ratu, ali uzet ću sebi za pravo pretpostavku da joj u njezinu radu taj kontekst nije bitan, iako je ustvari ključan. Upravo bi to „profesorica“ koja je 1996. objavila knjigu o demokratskoj tranziciji trebala znati, ali čini se da ne zna ili znati ne želi. John Brewer? Daniel Bar-Tal? John Paul Ledearch? Zašto bi se jedna Kasapovićka njima zamarala? Loše, jako loše!

U nastavku svoga rada Kasapovićka raščlanjuje hrvatski povijesni revisionizam na nekoliko dijelova i dalje u potpunosti ignorirajući širi povijesti kontekst, kako onaj prije 1941., tako i onaj nakon dezintegracije Jugoslavije. Iako uporno piše o revisionistima, pa tako i našoj udruzi, u dijelovima njezina rada pod naslovima 2.1. *NDH kao normalna protupobunjenička država*, 2.2. *Desrbizacija zločina*, 2.3. *Dejudeizacija zločina* i 2.4. *Ignoriranje zločina nad Romima* zabilježeno je ravno nula citiranja mojih radova ili radova drugih članova udruge. Štoviše, većinu svojih zaključaka Kasapovićka temelji na radovima nekolicine autora, no to ju ne prijeći da generalizira. Stručnjakinja za izborne sustave trebala bi biti svjesna činjenice da joj je uzorak premašen za bilo kakve općenitije zaključke, čime je počinila kritičnu metodološku pogrešku.

Čemu toliki otpor postojanju komunističkoga logora Jasenovac?

Tek u dijelu rada pod naslovom 2.5. *Revizija prirode i povijesti logora u Jasenovcu*, Kasapovićka se osvrće na moj i Pilićev izvorni znanstveni rad o poslijeratnome logoru Jasenovac. Uvažena ‘profesorica’ koja revisionistima zamjera postupke koje su, po njezinu mišljenju, ‘teorijski i metodološki neuki’, demonstrira vlastitu neukost u trenutku kada, umjesto znanstvenih protuargumenta kojima bi dokazala da su arhivski dokumenti o poslijeratnome logoru Jasenovac nekakvi falsifikati, u raspravu o reviziji jasenovačkoga mita na svega jednoj i pol stranici ulazi bez ikakve ideje što napraviti sa silnim dokazima koje smo o poslijeratnome logoru Jasenovac predočili Pilić i ja. Stoga Kasapović radi ono što je najbolje činio Slavko Goldstein – šuti. Nakon odlomka u

kojemu citira navode autora iz 2014. i 2015., Kasapović brani nebranjivo nevjerljivim argumentom: ‘Osvrćući se na te teze, Bašić i Kevo (1997: 301) konstatiraju kako su, shvativši da se bliži kraj rata i slom njihova režima, ustaše ‘u ožujku i travnju 1945. počele sustavno uništavati kompleks Jasenovca’. Dakle zaključimo: Bašić i Kevo su 1997. konstantirali (ne dokazali, ne konstatali) nešto o čemu drugi autori raspravljaju i dokazuju suprotno gotovo 20 godina kasnije, a Bašić i Kevo ‘moraju’ biti u pravu iako 1997. na raspolaganju nisu imali dokaze koje su istraživači imali 2014. godine. Još jedan vremenski stroj? Pa taj je Jasenovac pun iznenađenja i tehničkih otkrića na kakvima bi pozavidio i Nikola Tesla. O silnim dokumentima jugoslavenskih vlasti o oču-

Kaspovićki je dovoljno što je poručnik JA Slavko Goldstein tvrdio da poslijeratnoga logora Jasenovac nije bilo. Stotine arhivskih dokaza nisu joj važne. Bitno joj je da se obitelji nisu žalile. Valjda su se te obitelji trebale javiti Goldsteinu ili Kasapovićki? Lugar Matija Mačković Jakovljev iz Jasenovca zapazio je kako leševi plove Savom i to je odmah prijavio kotarskim vlastima u Novskoj. Tri dana kasnije uhićen je, a zatim i osuđen na osam godina robije. Ah da, zaboravih da Kasapovićka nije pravnica. Niti povjesničarka... Stoga joj vjerojatno nije poznat slučaj Matije Mačkovića

vanosti naselja Jasenovac, o cigli iz logora Jasenovac, o izvješću Konzervatorskoga zavoda iz 1956. – Kasapović ni riječi. Muk! Umjesto toga, Kasapović se drži završenoga srednjoškolca Slavka Goldsteina, mladoga poručnika Jugoslavenske armije, pa navodi: ‘Goldstein (2016: 76) tvrdi da ‘takvog poslijeratnog logora nije bilo’ i da ‘kontinuitet tog logora naprsto nije moguć’ zato što je Logor III., gdje je navodno nastao ‘Titov Jasenovac’, bio potpuno uništen.’ ‘Nijedna obitelj’, tvrdi Goldstein (2016: 10), ‘nikad se nije javila s informacijom da je netko nestao u tom navodnom jasenovačkom konclogoru i to je zapravo dovoljan dokaz da takvog poslijeratnog logora smrti u Jasenovcu nije ni bilo.’ Ako poručnik JA tvrdi da logora nije bilo, tko smo mi da u to sumnjamo?? A što se obitelji koje su izgubile članove nakon svibnja 1945. tiče, bi

li se one doista javile upravo njemu? Ili Kasapovićki? Uostalom, zašto bi se itko javio ako je lugar Matija Mačković Jakovljev iz Jasenovca, zapazio kako leševi plove Savom i to je odmah prijavio kotarskim vlastima u Novskoj? Tri dana kasnije uhićen je, a zatim i osuđen na osam godina robije. Ah da, zaboravih da Kasapovićka nije pravnica. Niti povjesničarka... Stoga joj vjerojatno nije poznat slučaj Matije Mačkovića.

Neka Kasapovićka kaže je li Jure Francetić ratni zločinac, tko ga je i kada osudio i koje je zločine počinio, odnosno u čijoj literaturi je to pročitala?

‘Logički gledajući, i da je postojao poslijeratni koncentracijski logor u Jasenovcu, to nije kritičan dokaz koji opovrgava postojanje ustaškog logora smrti’, pokušava nespretno zaključiti Kasapovićka, no čak joj ni to ne polazi za rukom u nastavku toga odlomka: ‘No priča o poslijeratnom logoru, koji je čak bio dugotrajniji i letalniji od ratnoga, u funkciji je delegitimiranja jugoslavenskoga komunističkog režima kao ubilačke diktature koja je bila mnogo gora od ustaškog režima te, posljedično, rehabilitacije ustaškog režima kao mnogo ‘manjeg zla’ od komunističkoga jugoslavenskog režima.’ Logički gledajući, Mirjana, ako je postojao poslijeratni logor u Jasenovcu, a jest jer o tome svjedoče dokumenti one iste Partije o čijim idejama si nekoć pisala kao mlada znanstvenica, tada ta tema nikakve veze nema s postojanjem bilo kojega logora na bilo kojem području, a svi ostali zaključci proizvod su tvoje ili tuđe mašte. Uostalom, ako postojanje poslijeratnog logora Jasenovac ne opovrgava postojanje ratnoga logora Jasenovac, kako sama tvrdiš, možda bi nam u nekoj budućoj doista akademskoj, a ne vrtičkoj, raspravi mogla objasniti čemu toliki tvoji i Goldsteinov otpor postojanju tog logora? U čemu se krije misterij te duševne boli? Naravno, o rado-vima Nikole Banića i M. Koića koji su pisali o brojnim lažnim jasenovačkim žrtvama Mirjana ne reče ni riječi. Pitam se zašto...

U samome zaključku svoga rada, Kasapovićka navodi: ‘U skupnom popisu literature zbornika *Jasenovački logori* navedene su 182 bibliografske jedinice, među njima samo tri na stranim jezicima, pri čemu je jednu napisao hrvatski autor, a drugu autor hrvatskoga podrijetla. Velika je boljka revisionističke, ali i šire ‘domoljubne’ struje u hrvatskoj historiografiji beznadna parohijalnost, pa interpretacije njezinih autora ni metodološki ni teorijski ne korespondiraju s relevantnim istraživanjima u svijetu. Odakle su onda ti autori mogli nešto dozнати o teorijama

genocida i o metodološkim pristupima njegovu istraživanju?’ I još jednom ču reći: o silnom arhivskom gradištu ‘profesorica’ ne reče ništa. To ionako nije njezina struka.

Je li čula za Warwick?

No u samome finalu se pita: ‘Odakle su autori (odnosi se i na moju malenkost - op.a.) mogli nešto dozнати o teorijama genocida i o metodološkim pristupima njegovu istraživanju?’ Odgovorit će u svoje neuko ime: na Sveučilištu Warwick na kojem postoji knjižnica bogata literaturom iz toga područja i na kojem radi veći broj vrhunskih stručnjaka upravo iz tog područja kojima se Kasapovićka čak ni ne bavi. Profesor David Anderson pred kojim sam na prvoj godini studija povijesti branila dio svoje disertacije stručnjak je za političke sukobe, nasilje i ratove. Profesor Christopher Read, drugi profesor pred kojim sam branila dio disertacije na prvoj godini studija povijesti, stručnjak je za revolucije. Dr. Anna Hajkova, moja druga mentorica na drugoj godini studija povijesti, stručnjakinja je za nacističku Njemačku, holokaust i genocid. Moja bivša mentorica na Odsjeku za političke znanosti i međunarodne studije dr. Gabrielle Lynch stručnjakinja je za političko nasilje i demokratizaciju. Moja druga bivša mentorica na istome odsjeku dr. Miranda Alison također je stručnjakinja za političko nasilje i sukobe. Od koga sam mogla nešto naučiti o teorijama i metodologiji? Ponešto sam mogla naučiti od svih ovih znanstvenika međunarodnoga ugleda koji su u posljednjih šest godina čitali i komentirali moje znanstvene radove, usmjeravali i savjetovali te me poticali na daljnji rad i kritičko razmišljanje. Možda Kasapovićka za ove ljude nikada nije čula. Možda ne zna gdje je Warwick, a možda joj nije poznato ni to da je Warwick 57. najbolje rangirano svjetsko sveučilište na listi na kojoj je Zagreb ispod 600. mesta. Možda joj nije poznato ni to da Warwickov Odsjek za povijest na istoj listi dijeli 37. mjesto sa Sveučilištem Duke, a zagrebačkoga Odsjeka za povijest uopće nema. Možda joj nije poznato ni to da je Warwickov Odsjek za političke znanosti i međunarodne studije 42. na svijetu na listi na kojoj fakulteta na kojem je čitav svoj radni vijek provela Kasapovićka uopće nema niti će ga ikada biti budući njegovi zaposlenici pogrešno citirali osobe koje napadaju.

‘Da revisionistička struja poznaje suvremena istraživanja genocida, znala bi da se ona ne usredotočuju samo na koncentracijske logore’, podučava nas Kasapović na samom kraju svoga rada ističući da ‘velik broj ljudi nije izgubio živote u ‘logorskom arhipelagu’, nego u masovnim egzekucijama izvan njega’. Zahvaljujemo dotičnoj što nam je skrenula pozornost na temu kojoj je posvećen rad većine članova naše udruge i na koju uporno objavljujemo radove i knjige. Najnoviju takvu knjigu pod naslovom ‘Vrgorska krajina, Makarsko primorje i neretvanski kraj u dokumentima Ozne, Udbe i Narodne milicije (1944.-1965.), Likvidacije i progoni’ predstaviti ćemo u Zagrebu 18. travnja ove godine. Pozivamo uvaženu ‘profesoricu’ Kasapović da svakako bude nazvana. Dokumenti koje po prvi put objavljujemo omogućiti će joj da izvrši reviziju svoga ‘bestselera’ iz 1989. - ‘Interesi i ideje u SKJ’, a bude li nas ubuduće točno citirala, pružit ćemo joj svoje stručne savjetodavne usluge i prenijeti joj svoja revidirana znanja o genocidu. Možda tada poboljša znanstveni pristup temi u koju se ovako nepripremljena upustila i usput osramotila.

